

Hoofdstuk 7: Gevaren van het preterisme

In het Lukas-evangelie wordt over de val van Jeruzalem gezegd: “Dit zijn dagen van wraak, opdat alles wat geschreven staat, vervuld wordt” (Luk. 21:22). Consistente preteristen vatten “alles wat geschreven staat” op in absolute zin. Volgens hen is heel de Schrift in de jaren 66 tot 70 vervuld, en is er geen toekomstige vervulling meer te verwachten. “Alles wat geschreven staat” heeft in Lukas 21 echter betrekking op het onderwerp “wraak”, dat in de hoofdzin was genoemd. Het betreft alles wat er in Gods wet staat opgetekend over verbondswraak, dus bij voorbeeld heel Deuteronomium 28.

Christenen kunnen over allerlei zaken van mening verschillen. Meestal gaat het dan om dingen waarover de apostel Paulus zou opmerken: “Waarom oordeelt u uw broeder? Of... waarom minacht u uw broeder? [Of] hij staat of valt, [gaat] zijn eigen heer [aan]” (vgl. Rom. 14:4-10). Is het preterisme wellicht een afwijking van het gangbare denken over de eindtijd maar in geestelijk opzicht van weinig belang? Net zoals opvattingen aangaande eten en drinken, of het al dan niet houden van bepaalde rustdagen?

Helaas is het preterisme niet zo onschuldig. Om te “bewijzen” dat alle profetieën van de Bijbel zijn vervuld, kennen preteristen aan allerlei Bijbelwoorden een andere betekenis toe dan de rest van de christenheid. Door die “herijking” worden beloften van God van hun kracht beroofd.

Geen verrijzenis uit het graf

Aangezien de apostelen hun bekeerlingen voorhielden, dat ze bij de komst van de Messias zouden opstaan uit de doden (zie b.v. 1 Kor. 15:21-23 en 1 Thess. 4:13-18), en omdat die komst volgens het preterisme heeft plaatsgevonden toen de tempel werd verwoest, menen de aanhangers van deze leer, dat de “doden in Christus” (1 Thess. 4:16) zijn opgewekt in de eerste eeuw. Het is echter volstrekt duidelijk, dat christenen die na het jaar 70 zijn gestorven, zich nog in hun graven bevinden. We kunnen “met vrijmoedigheid spreken” over Willem de Zwijger, en opmerken “dat hij én gestorven én begraven is, en zijn graf is onder ons tot op deze dag” (vgl. Hand. 2:29).

Vanwege deze “ongemakkelijke waarheid” zijn preteristen genoodzaakt om onder opstanding iets anders te verstaan dan verrijzenis uit het graf. Volgens hen is de opstanding een onwaarneembare gebeurtenis. Gelovigen krijgen bij hun opstanding een nieuw (onzichtbaar en geestelijk) lichaam, dat naast het oude (zichtbare en tastbare) lichaam kan bestaan. In het jaar 70 hebben de gestorven heiligen het dodenrijk verlaten, dat in de Bijbel *Sjeool* of *Hades* wordt genoemd, en zijn op onzichtbare wijze ten hemel gevaren, terwijl de onrechtvaardige doden werden geoordeeld. Volgens de meeste preteristen is de opstanding sindsdien een doorgaand proces. Zodra een mens sterft, gaat hij met een nieuw lichaam naar de hemel, of komt in de poel van vuur terecht. Voor deze opvatting beroept men zich op Hebr. 9:27. Een

minderheid beweert, met een beroep op Efe. 2:6, dat gelovigen hun geestelijk lichaam al ontvangen zodra ze het woord der waarheid aannemen. In de VS staan deze visies bekend als *IBD* ("Immortal Body at Death") en *IBN* ("Immortal Body Now").

De preteristische duiding van het begrip opstanding is niet in overeenstemming met wat er in het Nieuwe Testament wordt geleerd. De Here Jezus heeft gezegd:

"Want zoals de Vader leven heeft in Zichzelf, zo heeft Hij ook de Zoon gegeven leven te hebben in Zichzelf; en Hij heeft Hem macht gegeven oordeel uit te oefenen, omdat Hij [de] Mensenzoon is. Verwondert u hierover niet, want er komt een uur dat *allen die in de graven zijn*, Zijn stem zullen horen en zullen *uitgaan*: zij die het goede hebben gedaan tot de opstanding van het leven, en zij die het kwade hebben bedreven tot [de] opstanding van [het] oordeel" (Joh. 5:26-29)

Volgens de Verlosser houdt het begrip opstanding in, dat "allen die in de graven zijn" daar eens zullen "uitgaan". Kort nadat Hij dit zei, hebben sommige doden het graf al verlaten. Toen Hij aan het kruis "met luider stem riep", werden "de graven geopend en vele lichamen van de ontslapen heiligen werden opgewekt" (Matth. 27:52). Ze kwamen pas naar buiten toen de Here was opgestaan, want Hij was "de Eersteling" (1 Kor. 15:20). Vanaf de Paasmorgen kwamen de opgewekte doden "in de heilige stad" (Jeruzalem) waar ze "aan velen verschenen" (Matth. 27:53). Hoewel preteristen dit ontkennen, verlaat het lichaam wel degelijk het graf wanneer iemand opstaat.

Over de opstanding van gelovigen schreef Paulus:

"En wanneer dit vergankelijke onvergankelijkheid zal aandoen, en dit sterfelijke onsterfelijke zal aandoen, dan zal het woord uitkomen dat geschreven staat: 'De dood is verslonden tot overwinning'" (1 Kor. 15:54)

De apostel leerde, dat het lichaam van gelovigen bij de komst van de Messias wordt veranderd:

"Want ons burgerschap is in [de] hemelen, waaruit wij ook [de] Heer Jezus Christus als Heiland verwachten, die *het lichaam van onze vernedering zal veranderen* tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid, naar de werking van de macht die Hij heeft om ook alles aan zich te onderwerpen" (Fil. 3:20-21)

Bij preteristen ontbreekt het besef, dat het lichaam van iemand de persoon *zelf* is. Wanneer mijn lichaam wordt begraven, word *ik* begraven (vgl. Mar. 13:46-47, Luk. 21:53 en Joh. 19:42). En wanneer mijn lichaam het graf verlaat, sta *ik* op (vgl. Luk. 24:3-5, Hand.2:24-32). Volgens de Bijbel is er tussen ons aardse en ons hemelse lichaam zowel verschil als samenhang – net zoals er tussen een zaad en de plant die uit dat zaad opschiet zowel verschil is als samenhang (1 Kor. 15:35-38). *Dit* vergankelijke zal onvergankelijkheid, en *dit* sterfelijke zal onsterfelijke aandoen. Volgens de Bijbel zal

de Messias, wanneer Hij verschijnt, “het lichaam van onze vernedering *veranderen* tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid” (Fil. 3:21). Bij die gelegenheid zullen “wij *veranderd* worden” (1 Kor. 15:52).

In tegenspraak met zulke Bijbelse gegevens leert het preterisme: “Bij ons sterven (of onze bekering) krijgen we een nieuw lichaam in de onzichtbare wereld, terwijl ons oude lichaam blijft bestaan”. “Verandering van ons vernederd lichaam” is de hoop van de Bijbel. Het geschenk van een onzichtbaar lichaam dat volstrekt los staat van het oude en dat naast het oude kan bestaan, is een *andere* hoop. De preteristische definitie van het begrip opstanding wijkt af van de definitie van de Bijbel. Hun geringschatting van het vergankelijke lichaam doet denken aan de leer van de gnostiek of van het docetisme.

Preteristen maken een oneigenlijk gebruik van Hebr. 9:27. Die tekst zegt niets over het tijdstip van de opstanding. Sinds Adams val is het de mens “beschikt om éénmaal te sterven en daarna het oordeel”. Wie gestorven is, kan geen enkel werk meer verrichten dat nog voor een beoordeling in aanmerking komt. En dat God de gelovigen “levend gemaakt heeft met Christus, met Hem heeft opgewekt en met Hem heeft doen zitten in de hemelse gewesten” (Efe. 2:6) was al een feit zodra de Here ten hemel was gevaren. Het lichaam is begrepen in het Hoofd. Op welk tijdstip de leden van dat lichaam met dat Hoofd worden verbonden en de hemel binnengaan, wordt in dit vers niet gezegd.

De nieuwe aarde stelt teleur

Volgens het preterisme is de Here Jezus terug gekomen in het jaar 70, zodat de dag van de Heer er nu *is*. Men predikt in feite hetzelfde als wat er ooit werd verkondigd in de gemeente van Thessalonika. De dag van de Heer zou er al zijn (2 Thess. 2:2). En het denken van sommige gelovigen wordt opnieuw “geschokt”.

Men beweert dat wij leven in de nieuwe hemel(en) en op de nieuwe aarde (2 Pet. 3:13, Openb. 21-22). Maar de belofte, dat de “dood er niet meer zal zijn, noch rouw, noch geschrei, noch pijn”, en dat God “elke traan van de ogen van de mensen zal afwissen” (Openb.21:4) is niet vervuld. Toch is dat de kern van de christelijke hoop. Volgens de apostel Paulus kan men het evangelie als volgt samenvatten:

“Christus Jezus schaft de dood af en brengt leven en onvergankelijkheid [d.w.z. onvergankelijk leven] aan het licht”⁵⁵ (2 Tim. 1:10)

Aangezien er over de Messias wordt gezegd, dat “God alles aan Zijn voeten heeft onderworpen” (Psalm 8), schreef de apostel over de Here Jezus:

⁵⁵ In sommige Bijbelvertalingen staat, dat de Here dit *heeft* gedaan (voltooid verleden tijd), maar de oorspronkelijke Griekse tekst gebruikt een aoristus. Hij *doet* dit (ongeacht wanneer).

“Hij moet regeren, totdat Hij al Zijn vijanden onder Zijn voeten heeft gelegd. Als laatste vijand wordt de dood te niet gedaan” (1 Kor. 15:25-27)

Wanneer de dood “te niet gedaan” of “afgeschaft” is, zullen er geen doden meer zijn en zullen allen leven:

“Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden” (1 Kor. 15:22)

Op dit moment is de dood er nog. Ontelbaar velen bevinden zich in die toestand, waaronder vele van onze geliefden. En tranen, rouw, geschrei en pijn zijn er ook nog altijd. Hoe is dat mogelijk, als “alles wat geschreven staat” al is vervuld? Als al Gods beloften in vervulling waren gegaan, zou elke traan van ieder mensenoog zijn afgewist en zou er geen rouw meer zijn, aangezien elke gestorvene dan zou leven. Naar die geweldige toekomst mogen we volgens de Bijbel uitzien. Maar de gedachte dat dit al een feit zou zijn, is absurd.

Bekering zonder hoop

Wie bekeerd is, heeft zich volgens de apostel Paulus “van de afgoden tot DE God omgewend” (Gr. *epistrephoo*). Zo iemand mag “de levende en waarachtige God dienen en Zijn Zoon uit de hemelen verwachten” (1 Thess. 1:8-10). Bekeerlingen “wenden zich van de nietige goden tot de levende God, die de hemel, de aarde, de zee en alles wat daarin is, heeft gemaakt” (Hand. 14:15). Ze keren zich tot Hem aangezien Hij “een dag heeft bepaald, waarop Hij het aardrijk in gerechtigheid zal oordelen door een Man die Hij [daartoe] heeft bestemd” (Hand. 17:30-31). Bekeerlingen mogen uitzien naar de komst van de Messias, die over de mensheid zal gaan rechtspreken en al het aardse onrecht eens volmaakt zal rechtzetten.

Aan Paulus, Silvánus en Timotheüs had God een “evangelie” toevertrouwd, met de bedoeling dat zij dit goede nieuws zouden rondbazuinen (1 Thess. 1:5, 2:2,4,6,8,9). De hoop, of blijdschap, of “erekrans” waarnaar deze “herauten” mochten uitzien, was de kring van gelovigen die er door het goede nieuws zou ontstaan, en die “bij de komst van de Heer Jezus” voor elk oog zichtbaar zou worden (1 Thess. 2:19-20, Fil. 2:16, 4:1). Wanneer Hij komt, zal de Messias “verheerlijkt worden in Zijn heiligen en bewonderd worden in allen die hebben geloofd” (2 Thess. 1:10). Wie tot Zijn lichaam behoren zullen dan “met Hem worden geopenbaard in heerlijkheid” (Kol. 3:4, vgl. 1 Kor. 15:43, Fil. 3:21). De redding die God door de “dwaasheid van de prediking” heeft bewerkt (1 Kor. 1:21) zal in al haar veelkleurigheid stralen, wanneer de Redder verschijnt.

De “gelukkige hoop” van de christelijke gemeente is volgens Paulus de verwachting van de “verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus” (Tit. 2:13). Die hoop is voor elke gelovige een aansporing om “de goddeloosheid en de

wereldse begeerten te verzaken” (Tit. 2:12) en voor elke evangelist een aansporing om Gods heilsboodschap door te geven.

Maar als de komst van de Messias al heeft plaatsgevonden, kunnen wij Hem niet langer “uit de hemelen verwachten”. Voor een heraut kan de groep mensen die het goede nieuws heeft aanvaard dan niet meer de erekrans zijn “wanneer Christus komt”. Volgens preteristen is er geen verband tussen zending en een toekomstige verschijning van de Heer, want naar hun mening leven wij al in de “nieuwe hemel en de nieuwe aarde” (Openb. 21:1). Evangelisatie is volgens hen noodzakelijk om het koninkrijk van God te laten groeien, en die groei zal altijd blijven doorgaan. Op een Nederlandse website las ik:

*“Het Koninkrijk kwam met de geboorte van Jezus, was aangekondigd door Johannes de Doper (sic!), [werd] uitgelegd en gedemonstreerd door Jezus zelf, bevestigd in het verbond van vergeving bij het laatste avondmaal, ingewijd door het beëindigen van het oude verbond op het kruis, doorgegeven aan Zijn ambassadeurs vlak voor Zijn hemelvaart en het... bereikte... heel de toenmalige beschaafde wereld, voordat de verwoesting van Jeruzalem... het oude verbondssysteem definitief verwijderde. Met het uitoefenen van het verbondsoordeel werd het oude verbond definitief afgesloten en werd het nieuwe verbond, het nieuwe koninkrijk, permanent geïnstalleerd. Het is hier al meer dan 2000 jaar... het groeit, en het zal blijven groeien tot in eeuwigheid (Jesaja 9:6)”*⁵⁶

Afgezien van het feit dat de begrippen “verbond” en “koninkrijk” hier worden vereenzelvigd (zonder dat daarvoor enig bewijs wordt gegeven⁵⁷), en afgezien van het feit dat er tussen de “verborgenheden” (Matth. 13:11, d.w.z. de verborgen gestalten) en het “openbaar worden” (Luk. 19:11) van het rijk geen onderscheid wordt gemaakt, sust deze visie gelovigen in slaap. Indien het rijk van God “altijd zal blijven groeien”, waarom werd de kerk in Turkije en Noord Afrika dan totaal uitgeroeid? Waarom is het christendom in Europa dan op zijn retour? Wie de toekomst opvat als een nimmer eindigend groeiproces meent, dat de verschijnselen die we vandaag waarnemen, altijd zullen blijven doorgaan. De Bijbel leert echter, dat God een *doel* heeft met Zijn schepping. Hij voert het geschapene naar de eindbestemming die Hij heeft vastgesteld. Daartoe maakt Hij gebruik van catastrofale *crises* (oordelen) en van “vele verdrukkingen”. Hij zal eens “alles zijn in allen” (1 Kor. 15:28). De Almachtige zal dit

⁵⁶ Het citaat is afkomstig van A. Salomons.

⁵⁷ Volgens de Bijbel wordt het nieuwe verbond gesloten met “het huis van Israël en het huis van Juda” (Jer. 31:31), dus met dezelfde partners als het oude. Van een “nieuw koninkrijk” is er in de Schrift geen sprake, het gaat in de Bijbel altijd om het ene Koninkrijk van God.

grandioze einddoel te Zijner tijd beslist bereiken. Hij laat de wereld niet als een eindeloze tredmolen doordraaien.

Blind voor de tegenstander

Volgens het preterisme is de satan momenteel gebonden (Openb. 20:1-3) en in de poel van vuur geworpen (Openb. 20:10). “Alles dat geschreven staat” is immers al vervuld (Luk. 21:22). Voor de geloofspraktijk van een christen heeft deze visie vérstrekkende gevolgen.

De apostel Petrus schrijft, dat wij een machtige tegenpartij hebben, [de] duivel. Die “gaat rond als een brullende leeuw, op zoek naar wie hij zou kunnen verslinden” (1 Pet. 5:8). We hebben opdracht om hem te “weerstaan, standvastig in het geloof”. Met Gods hulp zijn we daartoe in staat, al moeten we ook lijden en al worden we met de dood bedreigd (1 Pet. 5:9).

Volgens Paulus is de duivel vooral werkzaam in de godsdienstige sfeer. Satan is “de god van deze eeuw, die de gedachten van ongelovigen heeft verblind, opdat de lichtglans van het evangelie... hen niet zou bestralen” (2 Kor. 4:4). Hij is “de overste van de macht der lucht, de geest die nu werkt in de zonen van de ongehoorzaamheid” (Efe. 2:2). Onder invloed van “verleidende geesten en demonen” vallen sommigen “van het geloof af” (1 Tim. 4:1-5). Twistvragen fungeren als “strikken”, waarmee de duivel mensen “vangt” om hen “zijn wil te laten doen” (2 Tim. 2:23-26). De boze doet zich voor als een “engel van het licht” en zijn dienaren als “apostelen van Christus”, om gelovigen te misleiden (2 Kor. 11:13-15). We hebben niet te strijden “tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke [machten] van de boosheid in de hemelse [gewesten]” (Efe. 6:12). Om weerstand te kunnen bieden en om te kunnen standhouden mogen we “de hele wapenrusting van God aandoen” (Efe. 6:10-20).

Volgens preteristen zijn zulke opdrachten niet langer van toepassing. Satan en zijn trawanten zouden zich allang in de poel van vuur bevinden, en niet meer in staat zijn om mensen te verblinden of om het wereldgebeuren te beïnvloeden. Maar in de wereld van vandaag worden christenen op een toenemend aantal plaatsen vervolgd, gelovigen door allerlei wind van leer bedreigd, onschuldige slachtoffers misbruikt, en vernietigende oorlogen op grote schaal gevoerd. De gedachte dat de boze geen enkele invloed meer kan uitoefenen, is ongeloofwaardig. Die gedachte heeft bovendien ernstige consequenties:

1. Indien de satan uitgeschakeld is, hebben gelovigen niet meer te strijden tegen “geestelijke machten van de boosheid”. De enige tegenstanders die er dan nog bestaan, zijn *mensen*. Volgens het preterisme behoren christenen dus politiek actief te worden, zich in te zetten voor de “kerstening van de samenleving”, en invloed te

verwerven. Deze visie staat haaks op wat de apostelen hun bekeerlingen hebben voorgehouden. Volgens de Bijbel hebben christenen “niet te strijden tegen vlees en bloed” (Efez. 6:12), maar volgens preteristen hebben ze opdracht om hun politieke tegenstanders te verslaan. Volgens de Bijbel mogen gelovigen “schijnen als sterren in de [duistere] wereld door het woord van God vast te houden” (Fil. 2:15-16). Maar volgens preteristen moeten ze ernaar streven om de dag te doen aanbreken, desnoods met geweld.

2. Als de duivel is gebonden en in de poel van vuur is geworpen, kan hij “de naties niet meer misleiden” (Openb. 20:3). Volgens de Bijbel betekent dit, dat hij de volken niet meer tot *oorlog* kan aanzetten, want vóórdat hij wordt gebonden, verzamelen zijn demonen de legers van het hele aardrijk (Openb. 16:13-16, 19:19-20), en zodra hij wordt losgemaakt, misleidt hij de naties opnieuw en beweegt hen tot de strijd (Openb. 20:7-9). Aangezien de Messias de boze eens zal binden, hebben de profeten een tijdperk aangekondigd waarin de oorlog zal zijn uitgebannen:

“Dan zullen zij hun zwaarden tot ploegscharen omsmeden en hun speren tot snoeimessen; *geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen, en zij zullen de oorlog niet meer leren*” (Jes. 2:4, Micha 4:3).

“Groot zal de heerschappij zijn en *eindeloos de vrede* op de troon van David en over zijn koninkrijk, doordat hij het sticht en grondvest met recht en gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid” (Jes. 9:6)

“Men zal *geen kwaad doen noch verderf stichten* op gans mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van kennis des HEREN, zoals de wateren de bodem der zee bedekken” (Jes. 11:9, Hab. 2:14)

“En de vrucht der gerechtigheid zal *vrede* zijn, de uitwerking der gerechtigheid *rust en veiligheid* tot in eeuwigheid. En mijn volk zal in een verblijf des *redes* wonen, in *veilige* woningen, in oorden van ongestoorde *rust*” (Jes. 32:17-18)

“Dan zal Ik *boog en zwaard en oorlogstuig in het land verbreken*, en hen veilig doen wonen” (Hos. 2:17)

“Dan zal Ik de wagens uit Efraïm en de paarden uit Jeruzalem tenietdoen, ook de strijdboog wordt tenietgedaan... [Sions Koning] zal *de volken vrede verkondigen*, en Zijn heerschappij zal zich uitstrekken van zee tot zee, en van de Rivier tot de einden der aarde” (Zach. 9:10)

Als de satan uitgeschakeld was, zou er op aarde vrede heersen. Geen enkel land zou dan nog wapentuig aanschaffen. Aangezien dit nog niet het geval is, maakt het preterisme er een opdracht van voor de christelijke politiek. De Bijbel leert echter, dat *de Schepper* eens volmaakte vrede tot stand zal brengen. **Hij** zal “richten tussen volk en

volk, en rechtspreken over machtige natiën” (Jes.2:4, Micha 4:3). “De ijver van de *HERE der heerscharen* zal dit doen” (Jes. 9:6). Hij zal “boog en zwaard en oorlogstuig in het land verbreken” (Hos. 2:17), en “de volken vrede verkondigen” (Zach. 9:10). Als de satan op dit moment al is gebonden en in de poel van vuur is geworpen, moet hij wel aan een ERG lange ketting zitten en bijzonder vuurbestendig zijn!

Blind voor Gods trouw

Preteristen zijn blind voor de beloften die de HERE aan Israël heeft gegeven en voor de koninklijke en priesterlijke functie die dat volk zal mogen vervullen. Hun toekomstvisie komt daardoor in conflict met de Schrift:

1. De Here Jezus voorspelde, dat de inwoners van Jeruzalem Hem na Zijn vertrek uit de tempel niet meer zouden zien, totdat ze zouden zeggen: “Gezegend Hij die komt in [de] naam van de Heer” (Matth. 23:39). Volgens het preterisme was zo’n ommekeer van de Joodse leiders in theorie mogelijk, maar in de praktijk hebben zij zich niet bekeerd, en na het jaar 70 was de kans op bekering voorgoed verkeken⁵⁸. De apostel Paulus was er echter vast van overtuigd dat Israël zich eens tot de Here zou wenden, want hij schreef: “Wanneer het tot [de] Heer zal terugkeren, wordt de bedekking weggenomen” (2 Kor. 3:16). Israël heeft haar Messias verworpen waardoor de natie de band met de saprijke wortel heeft doorgesneden en de redding naar de volken is gegaan (Rom. 11:11). Maar Israël zal de Messias eens aannemen, en dan zal er niet alleen verzoening van de wereld, maar ook leven uit de doden zijn. De “verwerping” en het “verlies” van Israël zijn niet definitief, maar zullen uitlopen op hun toekomstige “aanneming” en “volheid” (Rom.11:12,15-16). “Heel Israël” zal eens worden behouden (Rom. 11:25). De bekering van “alle geslachten van het land” is in de Schrift voorzegd (Zach. 12:10-13:6). “Verbondswraak” of de “voltrekking van het verbondsoordeel” is in de Bijbel *nooit* het laatste of het einde. Het einde is de ontferming van de HERE (zie b.v. Deut. 4:29-31, Jer. 31:31-34, Ezech. 16:53-63, 34:20-31, 36:22-32, 37:21-28; Zef. 3:9-20, Rom. 11:32).

2. Volgens het preterisme heeft de grote verdrukking in de jaren 66 tot 70 plaatsgevonden en een einde gemaakt aan het bestaan van Israël. Maar de Bijbel zegt, dat Jakob uit de tijd van grote benauwdheid zal worden *gered* (Jer. 30:7), en dat

⁵⁸ Aldus b.v. Kenneth L. Gentry. Andere schrijvers (b.v. Jonathan Welton) beweren, dat de voorzegging van de Here Jezus (“U zult Mij geenszins zien, totdat u zegt...”) bij de intocht in Jeruzalem in vervulling is gegaan. De Here sprak deze woorden uit, toen Hij op weg was naar Jeruzalem (Luk. 13:35). Enkele dagen later reed Hij op een veulen de stad binnen (Luk. 19:38). Toen heeft de menigte geroepen: “Gezegend Hij die komt in de naam van de Heer”. Daarmee ging de voorzegging van de Here (volgens Welton) in vervulling. Ná Zijn intocht in Jeruzalem (Matth. 21:9) sprak de Here echter nog steeds over “geenszins zien...” Hij nam met deze woorden afscheid van de tempel (Matth. 23:39-24:1), twee dagen voor Hij gekruisigd zou worden (Matth. 26:2). Matth. 23:39 is dus wel degelijk een profetie over de toekomst van Israël.

Daniëls volk in die dagen zal *ontkomen*, allen wier namen in het boek zijn geschreven (Dan. 12:1). Van “een definitief einde van de Joodse natie” is er in de Schrift geen sprake.

3. Volgens het preterisme was de “rouw van alle stammen van het land” (Matth. 24:30, Openb. 1:7) een weeklacht over de verwoesting van de tempel. Maar volgens de profeet Zacharia is het een uiting van berouw over het feit dat men de Messias heeft doorstoken. Dit berouw volgt op de uitstorting van de “Geest van de genade en de gebeden” (Zach. 12:10-14)⁵⁹.

4. Volgens het preterisme is het bijeen vergaderen van de uitverkorenen (Matth. 24:31) de hemelvaart van wie in Christus waren ontslapen, óf de vorming van de christelijke gemeente door middel van zending en evangelisatie. Maar het gaat om het inzamelen van levende ballingen die naar alle hoeken van de wereld waren verstrooid (Jes. 11:11-12, Jer. 23:2-4,30:3-10, 32:37-38; Ezech. 20:33-34, 34:13, 36:24-25, 37:21-23; Micha 2:12, 4:6; Zef. 3:19-20). Om hun “vlees” te behouden, d.w.z. om hen niet te laten omkomen, is de grote verdrukking verkort (Matth. 24:22).

5. Volgens het preterisme is God niet langer geïnteresseerd in een uitverkoren volk, of in een aardse tempel. De voorzitter van de “International Preterist Association” schrijft:

*“De verwoesting van Jeruzalem liet zien dat het Koninkrijk van het Joodse volk was weggenomen en aan de volgelingen van Christus was gegeven (zie Matth. 21:33-43)... Daaruit bleek duidelijk, dat God niet geïnteresseerd was in een stoffelijk wereldrijk voor de Joden, maar in de geestelijke heerschappij van Jezus... Die verwoesting fungeerde bovendien als een ‘eyeopener’ voor de rest van de Romeinse wereld. Zó werd bevestigd, dat de volgelingen van Christus het WARE ISRAËL van God zijn”*⁶⁰

Over de Joodse staat zegt hij:

“Het moderne Israël is niet langer ‘het beloofde land’ of ‘Gods uitverkoren volk’. Deze beloften werden vervuld in Christus en in Zijn geestelijk rijk waarvan wij nu deel uitmaken... Waarom zou Christus Zijn geestelijk rijk opgeven en weer naar een stoffelijk

⁵⁹ Volgens sommige preteristen is Zacharia’s profetie over de rouwklacht (Zach. 12:10-14) vervuld toen er drieduizend mensen “in het hart werden getroffen” (Hand. 2:17) en “er vrees kwam over alle ziel” (Hand. 2:43). Maar op de Pinksterdag kwam slechts een deel van de stad tot bekering (vgl. Hand. 2:13) - niet de oversten, de Schriftgeleerden of de oudsten (Hand. 4:1-22). De rouwklacht die Zacharia beschrijft, betreft daarentegen “alle geslachten van het land”, mannen en vrouwen afzonderlijk.

⁶⁰ Edward E.Stevens, a.w., p.2. De hoofdletters in deze tekst zijn afkomstig van de auteur.

en nationalistisch godsdienstig stelsel teruggaan? Dat zou de indruk wekken dat Hij Zijn 'eens-voor-altijd' gebrachte offer ongeldig verklaarde, doordat Hij naar dierenoffers terugkeerde. De Bijbel biedt geen enkele garantie voor een herbouw van de tempel, of een herstel van het priesterschap. Die dingen zijn volledig vervuld, en vervangen door de 'betere dingen' in Christus..."⁶¹

De kille conclusie van deze man ("God is niet geïnteresseerd in de Joden") staat in scherpe tegenstelling met het liefdevolle spreken van de HERE:

"Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontfermen zou over het kind van haar schoot? Al zouden zij die vergeten, toch vergeet Ik u niet. Zie, Ik heb u in mijn handpalmen gegrift, uw muren zijn bestendig vóór Mij" (Jes. 49:15-16)

"Is Efraïm Mij een lievelingszoon, een troetelkind, dat Ik, zo vaak Ik van hem spreek, gedurig weder aan hem denken moet? Daarom is Mijn binnenste over hem ontroerd. Ik zal Mij zeker over hem ontfermen, luidt het woord des HEREN" (Jer. 31:20)

"Zo zegt de HERE, die de zon overdag tot een licht geeft, die de maan en de sterren verordent tot een licht des nachts, die de zee opzweept, dat haar golven bruisen, wiens naam is HERE der heerscharen: Als deze verordeningen voor Mijn ogen zullen wankelen, luidt het woord des HEREN, dan zal ook het nageslacht van Israëel ophouden al de dagen een volk te zijn voor Mijn ogen. Zo zegt de HERE: Als de hemel boven te meten is en de fundamenten der aarde beneden na te speuren zijn, dan zal Ik heel het nageslacht van Israëel verwerpen om al hetgeen zij gedaan hebben" (Jer.31:35-37)

Aangezien dag en nacht elkaar nog steeds afwisselen, bestaat het "nageslacht van Israëel" ook nog altijd, als een volk dat de HERE afgezonderd heeft. De HERE heeft hen niet verworpen om wat zij gedaan hebben (vgl. Rom. 11:1). Hij zal zich in de toekomst over hen ontfermen – niet om hunnentwil, maar omwille van Zijn Naam (Jes. 54:7-8, Jer. 33:25-26, Klaagl. 3:31-33, Ezech. 36:22-32, 39:25-39; Hos. 1:10-11, 2:13-22, 14:5-9; Micha 7:18-20).

Preteristen beweren dat afstamming in het plan van God geen enkele rol speelt. In Zijn besluit om mensen "van boven" geboren te doen worden, zou de HERE geen acht slaan op de volksaard. Maar de Schrift zegt over "het huis van Israëel en het huis van Juda": "Ik zal Mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven... Ik zal hun

⁶¹ Stevens, a.w., p. vi. Het argument dat hij aanvoert tegen een herbouw van de tempel is niet beslissend, want een symbool kan zowel vooruit als terug wijzen. Hoewel Christus Zijn lichaam voor ons heeft gegeven, breken wij nog altijd brood bij het Avondmaal. Bovendien geeft de Bijbel op meerdere plaatsen een beschrijving van een toekomstige tempel (zie b.v. Ezech. 40-48).

ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken” (Jer. 31:33-34). “Ik zal rein water over u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw afgoden zal Ik u reinigen; een nieuw hart zal Ik u geven en een nieuwe geest in uw binnenste; het hart van steen zal Ik uit uw lichaam verwijderen en Ik zal u een hart van vlees geven. Mijn Geest zal Ik in uw binnenste geven en maken, dat gij naar Mijn inzettingen wandelt en naarstig Mijn verordeningen onderhoudt. Gij zult wonen in het land dat Ik uw vaders gegeven heb; gij zult Mij tot een volk zijn en Ik zal u tot een God zijn. Ik zal u van al uw onreinheden verlossen... Niet om uwentwil doe Ik het, luidt het woord van de Here HERE; weet dat wel!” (Ezech. 36:25-29,32). “Ik zal hen verlossen van alle afvalligheid waarmee zij gezondigd hebben, en hen reinigen, zodat zij Mij tot een volk zullen zijn en Ik hun tot een God zal zijn” (Ezech. 37:23). Ik zal hun afkerigheid genezen, Ik zal hen vrijwillig liefhebben, want Mijn toorn keert zich van hen af. Ik zal zijn als de dauw voor Israël...” (Hos. 14:5). “Ik zal tot een lof en tot een naam stellen hen, wier schande was over de gehele aarde... want Ik zal u stellen tot een naam en tot een lof onder alle volken der aarde” (Zef. 3:19-20). “Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem uitgieten de Geest der genade en der gebeden” (Zach. 12:10). “Ik zal Mijn aangezicht niet meer voor hen verbergen, wanneer Ik Mijn Geest over het huis Israëls heb uitgestort” (Ezech. 39:29)

Aangezien **God** bepaalt op wie Hij Zijn Geest uitstort en wie Hij opnieuw geboren doet worden, hield Paulus gelovigen uit de volken voor, dat de Schepper bij machte is om de natuurlijke takken van de olijfbom, het verharde deel van Israël, opnieuw te enten. Bij *hetzelfde* volk dat het oude verbond overtrad, zal de wet in de harten worden geschreven. Hetzelfde volk dat eens onrein, afvallig, afkerig en een schande was, zal worden gereinigd, genezen, en tot een naam en een lof worden gesteld. Als gelovigen uit de volken “tegen de natuur op de edele olijfbom geënt zijn, hoeveel te meer zullen dezen, die natuurlijke takken zijn, op hun eigen olijfbom geënt worden”! (Rom. 11:24)

Het NT is achterhaald

Wie het Nieuwe Testament met aandacht leest, zal het zijn opgevallen dat vele aansporingen van de apostelen verband houden met de “komst”, de “openbaring” of de “verschijning” van Christus, en het aanbreken van de “dag van de Heer”. De volgende citaten geven hiervan een indruk:

“U zult uw naaste liefhebben als uzelf... En dit [te meer] omdat wij de tijd kennen, dat [het] uur voor u al [daar] is om uit [de] slaap te ontwaken; want de behoudenis is ons nu nader dan toen wij tot geloof kwamen. De nacht is ver gevorderd en *de dag is nabij*. Laten wij dan de werken van de duisternis afleggen <en> de wapens van het licht aandoen. Laten wij, als op [de] dag, welvoeglijk wandelen...” (Rom. 13:9-13)

“Waarom oordeelt u uw broeder? Of ook u, waarom minacht u uw broeder? Want *wij zullen allen voor de rechterstoel van God gesteld worden...* Dus zal <dan> ieder van ons voor zichzelf rekenschap geven <aan God>” (Rom. 14:10-12)

“Dit is mijn lichaam, dat voor u is; doet dit tot Mijn gedachtenis... Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed; doet dit, zo dikwijls u die drinkt, tot Mijn gedachtenis. Want zo dikwijls u dit brood eet en de drinkbeker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, *totdat Hij komt*” (1 Kor. 11:24-26)

“Daarom stellen wij er ook een eer in, hetzij inwonend, hetzij uitwonend, Hem welbehagelijk te zijn. Want *wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus*, opdat ieder ontvangt wat in het lichaam is gedaan, naar dat hij heeft bedreven, hetzij goed hetzij kwaad” (2 Kor. 5:10)

“Weest samen mijn navolgers, broeders, en ziet op hen die zo wandelen als u ons ten voorbeeld hebt...Want ons burgerschap is in [de] hemelen, *waaruit wij ook [de] Heer Jezus Christus als Heiland verwachten*, die het lichaam van onze vernedering zal veranderen tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid, naar de werking van de macht die Hij heeft om ook alles aan Zich te onderwerpen” (Fil. 3:17,20-21)

“Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want u bent gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God. *Wanneer Christus, uw leven, geopenbaard wordt*, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid” (Kol. 3:2-4)

“Strijd de goede strijd van het geloof.... Ik beveel je... dat je dit gebod onbesmet en onberispelijk bewaart *tot op de verschijning van onze Heer Jezus Christus*, die de gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren op Zijn eigen tijd zal vertonen....” (1 Tim. 6:12-15)

“Ik betuig voor God en Christus Jezus, *die levenden en doden zal oordelen, en Zijn verschijning en Zijn koninkrijk*: predik het woord, wees paraat, gelegen [en] ongelegen; weerleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en lering” (2 Tim. 4:1-3)

“Want de genade van God, onze Heiland, is verschenen en onderwijst ons, dat wij met verzaking van de goddeloosheid en de wereldse begeerten ingetogen, rechtvaardig en godvruchtig zouden leven in deze tegenwoordige eeuw, *in de verwachting van de gelukkige hoop en verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus...*” (Tit. 2:11-14)

“Hebt dan geduld, broeders, *tot de komst van de Heer...* sterkt uw harten, want *de komst van de Heer is nabij*. Zucht niet tegen elkaar, broeders, opdat u niet geoordeeld wordt. Zie, *de Rechter staat voor de deur*” (Jak. 5:7-9)

“De oudsten onder u vermaan ik dus, de mede-oudste en getuige van het lijden van Christus en ook de deelgenoot van de heerlijkheid die geopenbaard zal worden: Hoedt de kudde van God die bij u is... En *wanneer de overste Herder is verschenen*, zult u de onverwelkelijke kroon van de heerlijkheid ontvangen” (1 Petr. 5:1-4)

“Daar dit alles dus vergaat, hoe behoort u te zijn in heilige wandel en godsvrucht, *terwijl u de komst van de dag van God verwacht* en verhaast...” (2 Petr. 3:11-12)

“Wij weten dat *als Hij geopenbaard zal zijn*, wij Hem gelijk zullen zijn, want wij zullen Hem zien zoals Hij is. En ieder die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich zoals Hij rein is” (1 Joh. 3:2-3)

Omdat het onderwijs van de apostelen verweven is met de verwachting van Christus' komst en omdat geen enkele Bijbelschrijver onderwijs geeft over het leven ná die komst, moet het Nieuwe Testament als achterhaald worden beschouwd, wanneer de Here Jezus in het jaar 70 is terug gekomen. Sommige preteristen leren dit openlijk. Volgens hen is er geen “gemeente van Christus” meer, want we leven op dit moment in het Koninkrijk van God. De voorzitter van de “International Preterist Association” schrijft:

*“Ik voel me niet op mijn gemak wanneer het woord ‘gemeente’ in verband met het huidige Koninkrijk van God wordt gebruikt. Het woord ‘gemeente’ heeft waarschijnlijk slechts betrekking op het ‘uitroepen’ van mensen tijdens de overgangperiode van de jaren 30 tot 70, toen Christus Zijn rijk aan het bouwen was”*⁶²

Ook de website “Temporary Ekklesia” verdedigt de opvatting dat de gemeente van Christus slechts enkele decennia heeft bestaan en in het jaar 70 is opgenomen.

Een uitlegger die een eind met het preterisme meegaat, heeft terecht opgemerkt:

*“Wanneer alle profetie vóór het jaar 70 werd vervuld en wanneer het hele Nieuwe Testament betrekking heeft op kwesties die zich vóór het jaar 70 voordeden, dan hebben wij geen Bijbelteksten die voor ons van rechtstreeks belang zijn. Het hele Nieuwe Testament moet dan worden ‘overgezet’ voordat wij het kunnen gebruiken*⁶³.

En een tegenstander van het preterisme schreef:

⁶² Edward E.Stevens, op de “Questions and Comments” pagina van de website van de International Preterist Association.

⁶³ Kenneth L. Gentry, *A Brief Theological Analysis of Hyper-Preterism*, Chalcedon Report 384:23,1997.

“Als het preterisme waar is – vooral het volledig preterisme - dan bevinden we ons al aan het einde van de geschiedenis en weten niet waar het heen gaat.... Als het preterisme waar is, dan was het Nieuwe Testament voornamelijk geschreven voor gelovigen die leefden tijdens de 40-jarige periode tussen de dood van Christus en de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70. Vrijwel geen enkel deel van het Nieuwe Testament is van toepassing op de gelovigen van vandaag, volgens de logica van het preterisme. Er is geen enkele richtlijn voor gelovigen in de tegenwoordige tijd.... Preterisme begint meestal met een afwijkende interpretatie van de uitdrukking ‘dit geslacht’ in Mattheüs 24:34, maar houdt gewoonlijk pas halt, wanneer iemands hele kijk op de Bijbel is besmet”⁶⁴

Wie het denkbeeld aanvaardt dat alle profetieën in het jaar 70 zijn vervuld en het Nieuwe Testament door deze bril begint te lezen, zal ontdekken dat dit woord “voortwoekert als de kanker” (2 Tim. 2:16-17) en geen enkele Bijbelse opdracht of belofte onaangetaast laat. Met het preterisme is er dus iets grondig mis.

Samenvatting

1. Omdat alle profetieën van de Schrift volgens het consistente preterisme al zijn vervuld, meent deze stroming dat de door Paulus aangekondigde verandering en opstanding van de gelovigen (1 Thess.4, 1 Kor. 15) al hebben plaatsgevonden. De christenen van nu zullen volgens hen niet uit het graf verrijzen, maar onzichtbare en onvergankelijke lichamen ontvangen op het moment van hun overlijden (of bij hun bekering). Preteristen verstaan onder “opstanding” iets anders dan de Bijbelschrijvers.

2. Indien alle profetieën zijn vervuld, is de eindfase van de geschiedenis bereikt. Volgens preteristen leven gelovigen op de nieuwe aarde en bevinden zich in het nieuwe Jeruzalem, waarvan de profeten hebben gesproken. Maar volgens de Bijbel zal God op de nieuwe aarde “elke traan van mensenogen afwissen” en zal er in het nieuwe Jeruzalem “geen enkele vervloeking meer zijn” (Openb. 22:3). De dood zal daar niet meer zijn, noch rouw, noch geschrei, noch pijn (Openb. 21:4). De aardse werkelijkheid die we om ons heen waarnemen, lijkt hier in geen enkel opzicht op!

3. Wie zich bekeert, mag volgens de Bijbel de levende God dienen en uitzien naar de komst van Zijn Zoon, die al het aardse onrecht volmaakt zal rechtzetten. Maar volgens het preterisme kan wie zich vandaag bekeert, slechts uitzien naar een verblijf in de hemel. Op aarde wordt het evangelie van het (gerealiseerde) koninkrijk verkondigd en een groeiend aantal mensen zal dit aannemen. Omdat er telkens nieuwe mensen worden geboren, zal dit proces altijd blijven doorgaan.

⁶⁴ Thomas Ice, *Some Practical Dangers of Preterism*, in: *The End Times Controversy*, Eugene, OR, 2003, pp. 420-421, 426.

4. Omdat alle profetieën van de Bijbel volgens het preterisme zijn vervuld, menen de aanhangers van deze stroming dat de satan is gebonden en in de poel van vuur is geworpen. Hij zou de volken niet meer kunnen misleiden. Maar volgens de Bijbel zal de binding van de satan vrede teweegbrengen. Wanneer de boze is gebonden, zullen de volken de oorlog niet meer leren en geen wapens meer maken. De visie van het preterisme strookt ook in dit opzicht niet met de werkelijkheid.

5. Volgens het preterisme heeft Israël afgedaan. De gemeente bestaande uit Joden en heidenen zou de voortzetting zijn van het oudtestamentische Israël en het einddoel van het verlossend handelen van God. Het preterisme ontkent de Bijbelse beloften aangaande een toekomstig herstel van “het huis van Israël en het huis van Juda” – het volk waarmee volgens de Bijbel ook het nieuwe verbond wordt gesloten.

6. Voor een consistente preterist, die meent dat alle profetieën in de eerste eeuw zijn vervuld, is het Nieuwe Testament goeddeels achterhaald. Aansporingen die verband houden met de komst van Christus zijn niet meer van toepassing, wanneer Hij is gekomen.

7. Op een onafhankelijke Bijbellezer komt het preterisme daarom over als een listige ondermijning van het woord van God.

* * * * *

